

Elingen

Hindernissenloop rond de zendmast

6 februari 2011

Toen ik aankondigde in Elingen te gaan wandelen werd er hier even sceptisch gegrinnikt. Iemand verdacht mij ervan die plaatsnaam uit mijn duim te hebben gezogen. Inderdaad, zonder het dorp te kort te willen doen, het lijkt wel een naam die eerder in een album van Suske en Wiske thuishoort dan op een Michelinkaart. Maar het dorp bestaat wel degelijk. Al is het dan de kleinste deelgemeente van Pepingen. Ook al een naam die wel aan de fantasie van een striptekenaar schijnt ontsproten te zijn.

Ik had voor mezelf verschillende redenen bedacht om in dat onbekende dorp te gaan stappen. De wandeling droeg als titel „Het Pajottenland op zijn mooist! - tochten“. Let wel: ik vind alweer niets uit. Het staat werkelijk zo in de Marching, de Belgische (jawel!) wandelbijbel. Wie met een dergelijk visitekaartje uitpakt moet toch al wat achter de ellebogen hebben. Dacht ik. Behalve dat werd deze verzameling wandeltrajecten in het eerder genoemde boek aangegeven met twee sterren. Dus toch nog iets van de Michelin! Dat is een kwalificatie die door de wandelfederatie Aktivia wordt toegekend en die garant moet staan voor de ingebouwde kwaliteiten van een wandeling. In mensentaal betekenen die twee sterren *“... een wandeling waar hoofdzakelijk aandacht besteed wordt aan het prachtige parcours van de streek, een professionele bepijling en waar men oog heeft voor een degelijke startaccomodatie en rustposten... met extra aandacht voor de bereikbaarheid met openbaar vervoer, het onthaal van de wandelaars, informatie over de wandelsport en kindvriendelijkheid.”* Over dat laatste, de kindvriendelijkheid, kan ik me ondertussen niet meer uitspreken vermits ik dat stadium al een tijdje gepasseerd ben. Maar wat het begin van het statement betreft, prachtig parcours en professionele bepijling, daarvoor heeft men de enquêteur van Aktivia waarschijnlijk hard op het hoofd geslagen. Zodat hij sterretjes zag. Er was nog een derde reden waarom Elingen werd gekozen uit het nogal ruime aanbod van dit weekend. Wandelingen bovendien die voor het grootste deel een veel minder verre reis vereisten. Er was zelfs een tocht hier een klein eindje over de Schelde, in Wichelen.

Het team van de Halfoogstvrienden. Zoek de gelijkenis met ondergetekende.

Dus ja, waarom? De extra reden was dat er in de omgeving van Pepingen een dubbelganger van mij rondloopt! Echt! Nu ja, ik zou het niet geweten hebben maar in het laatste nummer van „Gezond op stap“, het huisorgaan van Aktivia dat vijf maal per jaar in onze brievenbus gedropt wordt, daarin stond een uitgebreid artikel over „De Oxfam Trailwalker, wandelen voor het goede doel“. Het is daarbij de bedoeling dat teams van vier personen samen een afstand van 100 kilometer afleggen in minder dan 30 uur. Dit alles voor het goede doel. De Halfoogstvrienden, de organisatoren van de tocht waaraan ik vandaag deelnam, deden ook mee aan dit

evenement. En met goed resultaat. Ze haalden met de complete ploeg de eindstreep in minder dan een etmaal. Bij het artikel stond een foto die ik jullie niet wil onthouden. Wie

dus om een of andere reden in de omgeving van Pepingen vertoeft en denkt me daar gezien te hebben: ik ben het niet! Voorlopig blijf ik daar namelijk nog even weg.

Klein

Elingen ligt in Vlaams-Brabant en het is een deel van de gemeente Pepingen. In de geschiedenis des lands heeft Elingen, net als Pepingen overigens, geen breed fundament. Het behoorde destijds tot het domein van Leeuw en hoorde daardoor bij het hertogdom Brabant. Tot in de 17^e eeuw lag Elingen in het Land van Gaasbeek en hing het af van de Sint-Pietersabdij van Gent. Waarbij het me telkens weer verwondert hoe ver de tentakels van sommige van die abdijen plachten te reiken. Ze predikten wellicht de armoede maar ze moeten tegelijk wel onoverzichtelijk rijk geweest zijn. Luister naar mijn woorden maar zie niet naar mijn daden...

De kerk van Elingen

Elingen is altijd klein gebleven. De kerk staat op de kruising van intergemeentelijke verbindingswegen. Er zijn enkele ruime vierkantshoeven te vinden. Het ligt daar in dat Breugeliaanse landschap van het Pajottenland tussen de heuvels stilletjes rustig te wezen. Hoewel ik tijdens deze tocht door deze streek soms de indruk kreeg dat er eerder moet gesproken worden over „uitgestorven“ dan over „rustig“. Maar dat kan ook te wijten geweest zijn aan het feit dat het een zondag was. Veruit de meeste mensen die ik onderweg zag waren of wandelaars, of mountain bikers. Deze laatsen zaten voor sommige stukken op hetzelfde traject als de wandelaars. Zodat ik een paar keer gealarmeerd in de graskant moest springen om een aanzoevend fietser door te laten. Overigens is dat kalme, rustige beeld me toch liever dan het gejaag van veel te veel mensen en verkeer. Al waren er dan voor deze wandeling toch wel bijzonder veel mensen in hun blik gekropen. Ik was er zoals gewoonlijk vroeg bij maar ik moest al zoeken om een plaatsje te vinden waar het autootje veilig kon achtergelaten worden. Dat werd in de loop van de voormiddag vanzelfsprekend niet beter. Toen ik mijn wandeling nagenoeg rond had, kon-

digde zich dat aan doordat lange, lange rijen geparkeerde auto's tot kilometers ver in de omtrek stonden.

Pajottenland

Het heet dat het gebied rond Elingen algemeen gewaardeerd wordt om zijn schitterende panorama's, de afwisseling van het landschap langsheen de slingerende wegen, de rust en de vruchtbare gronden. Dat klinkt als een toeristische folder en daar komt het bovenstaande inderdaad ook uit. Maar men kan eventueel nog een tandje bijsteken. Getuige de navolgende tekst.

„Elingen. Een mooie zomerdag. Wandelschoenen aan. Zintuigen op scherp. Voor mij ontplooit zich een schitterend landschap. Achter elke glooiing een nieuw schouwspel. Dorp en kerktoeren liggen schijnbaar willekeurig verspreid tussen akker en veld. Korenaar en klaproos wiegen in de wind en voeren een wervelende vreugdedans op. Gevleugelde wezens zoemen er op los en zorgen voor muzikale ondersteuning. De landbouwer aan het werk op zijn veld. Goudgeel tegen een staalblauwe achtergrond. In de verte vliegt een fazant op en voor mij dwarrelt een veertje neer“.

Dit idyllisch beeld heb ik niet geborsteld. Dat deed een zekere K. Boelens. Ik vond onder die naam wel een auteur maar die schijnt enkel schoolboeken te schrijven. Over natuur- en scheikunde. Het kan best dezelfde zijn, maar ik weet het niet.

Graag, zeer graag, had ik me achter dit ronkende imago geschaard maar... behalve dat een en ander in het verkeerde seizoen speelt, miste ik dus ook wat er in het besluit van dit stuk tekst stond:

„Ik haal diep adem en neem het beeld van het land in mij op als een herinnering voor koude winterdagen“.

Herinnering? Koude winterdagen? Ja, volgens de kalender was het nog steeds winter maar koud? Helemaal niet! De talrijke thermometers die ik zag onderweg naar de parochiezaal in Elingen vertelden vrij eensgezind dat het zelfs meer dan 10 graden was. Het beeld dat ik verder kreeg van dit stuk Pajottenland congrueerde ook nauwelijks met wat ik op eerdere wandelingen ervan zag. Het was simpelweg de verkeerde tijd van het jaar daarvoor. Nu wiegden de heuvels weliswaar als vanouds, ronde bochels in het landschap, maar voor de rest toonden ze meestal open, kaal boerenland. En bladerloze bomen. Breugel, die in deze streek thuis was, had er wel wat weten van te maken. Met wat sneeuw erbij, om maar iets te noemen. Hij was dan ook een kunstenaar.

TV ohé

In de aankondigingen van de wandeling die ik las zoemde het niet van gevleugelde wezens maar van „prachtige vergezichten“. En van kreten als „hier telt de natuur“. Met de belofte aan de wandelaar van „een maximum aan paadjes, veldweggetjes en privé domeinen“. Hier en daar viel zelfs het woord „avontuurlijk“. Aan bijvoeglijke naamwoorden hebben ze daar in Elingen en omlanden blijkbaar geen gebrek. Het Pajottenland met zijn ronde heuvels heeft landschappelijk inderdaad heel wat te bieden. Ik verheug er me steeds weer op. Maar wat er op deze hele wandeling centraal stond, letterlijk want we liepen er steeds omheen, was... de zendmast van de VRT. Je zag het ding al staan van voordat het licht was want er flitsten constant lichten op de toren. De VRT-toren is een vrijstaande betonnen naald die eventjes 300 meter in de lucht steekt. Uiteraard wordt hij gebruikt voor radio- en televisieuitzendingen want dat is wat de VRT, de Vlaamse Radio en Televisie, pleegt te produceren. De toren werd in 1996 gebouwd op het grondgebied van Sint-Pieters-Leeuw. Onderaan heeft het kunstwerk (zo noemen ze die creaties van de burgerlijke bouwkunde) een diameter van 27 meter en daarvan blijven nog 1,3 meter aan de top. De toren werd gebouwd om de ontvangst in Brussel te verbeteren. De plaats waar de mast is neergezet werd gekozen om het vliegverkeer vanuit Zaventem niet te hinderen. En inderdaad, behalve een enkel licht vliegtuig heb ik geen vlieg machines gehoord of gezien.

Er werd voor deze wandeling een ganse waaier aan afstanden aangeboden. Van 6 tot en met 50 kilometer. Eerst dacht ik nog me aan de langste afstand te wagen maar uiteindelijk koos ik toch voor „maar“ 25 kilometer. Die bleken bij de start opeens 27 kilometer geworden te zijn.

Op avontuur

De tocht werd, ik zei het al, als avontuurlijk naar voor gebracht. Het avontuurlijke bleek vooral te zitten in de bewegwijzering die bijwijken slecht was met pijltjes die an sich al moeilijk zichtbaar en leesbaar waren. Al helemaal wanneer het lichtpitje van de dag nog tamelijk laag stond. Verder werden we door minstens vijf weiden gejaagd. Niet zo'n kleintjes bovendien maar flinke lappen grond met dreigend prikkeldraad

rondom zodat je wel het uitgezette pad moest volgen. Wel, dat was pas avontuurlijk! Het vee had de ondergrond voordien met zijn scherpe hoeven al een tijd geleden herschapen

Kijk, links van het prikkeldraad, daar moesten we lopen. De foto is gemaakt toen ik al op de terugweg was na dit hele stuk verorberd te hebben. Avontuur!

Hoera! Een brug!

tot iets waarbij vergeleken een aardappelveld de textuur en de gladheid van een hoogpolig tapijt heeft. Nadat de veestapel zich voldoende had vermaakt werd de weide aan zijn lot overgelaten en begon het gras te groeien. Zodat nu de oneffenheden heel effectief gecamoufleerd waren. Hetgeen een bijzonder slecht te bewandelen ondergrond creëerde. Indien het daarbij was gebleven... maar dat was het niet. Niet zelden stond er op die weilanden een laag water waardoor de grond tot modder werd getransformeerd die zich ijverig aan de schoenen vastzoog. Of waardoor men zich smakelijk soppend door het landschap bewoog. Wat allemaal de pret niet mocht drukken want hé, we waren toch op avontuur? De landbouwer had dikwijls ook nog eens aan de lol bijgedragen door zijn zwaarste tractor van stal te halen om een afgrondelijk diep spoor te rijden waar wij nu geacht werden te wandelen. Avontuurlijk was het ook dat er zo nu en dan eens over een stroompje moest gesprongen worden. Daar waar de breedte een kwalificatie voor de olympische spelen veronderstelde werd er, zeer genadiglijk, een „bruggetje“ gelegd. Een smalle, soms erg oneffen passage over snel vlietend water. Iets wat bijzondere eisen stelde aan het evenwichtsgevoel. Het bewaren van die balans was trouwens bij de heer-

sende forse wind niet echt vanzelfsprekend. Volgens mij mogen de inrichters hun handjes dichtknijpen indien er geen ongelukken gebeurd zijn op hun hindernissenbaan. Ik ben onderweg ook nog net niet een schoen kwijtgeraakt aan de modder. Die had zich zo verliefd aan mijn schoeisel vastgezogen dat even stilstaan vereist was om voorzichtig mijn voetbekleding uit die omhelzing los te maken. Zonder dat ik op één been moest staan huppelen, dank je. Want de schoen was nog net half aan mijn voet blijven zitten.

In het licht van het bovenstaande was ik eigenlijk wel blij voor een wat kortere afstand gekozen te hebben want wie weet wat voor gruwelen de parcoursbouwer voor de langste afstanden in petto had. Aan de andere kant... veel merkwaardigs lag er niet op mijn weg. Behalve het landschap zelf dan. Zoals bekend apprecieer ik de aanwezigheid van heuvels nog steeds zeer en geniet ik van de vergezichten die in dergelijke omgeving worden geboden. Voor de rest echter had men wel enkele kansen laten liggen, nu ik het achteraf zo'n beetje bekijk. Het traject liep langs het domein rond het kasteel van Gaasbeek. Langs, niet er doorheen. Ik heb het kasteel van slechts heel ver gezien. Ik vermoed ook dat een grote bakstenen poort die zomaar bij de rand van een bos stond, tot dat domein behoorde. Het is me niet bekend wat die poort oorspronkelijk heeft betekend.

Het Kasteel van Gaasbeek is begonnen als een middeleeuwse waterburcht. Nu is het een

nationaal museum. Vermoedelijk liet Godfried van Leuven hier omstreeks 1240 een burcht bouwen als verdediging van het hertogdom Brabant tegen het graafschap Henegouwen. Die kleine koninkrijkes plachten immers op tijd en stond eens met elkaar in de clinch te gaan. Tijdens het Ancien Régime was dit kasteel het centrum van het Land van Gaasbeek. Er verbleven een aantal belangrijke lieden uit de geschiedenis der Nederlanden. Onder andere de families Egmont en Hoorne. Slechts enkele jaren voordat hij het hoofd verloor (het werd afgehakt) kocht Lamoraal van Egmont het kasteel.

Op het einde van de 17^e eeuw kwam het kasteel met alles wat er zo'n beetje bijhoorde in handen van Louis Alexander Scocckaert, baron van Gaasbeek en graaf van Thirimont. Op het einde van de 18^e eeuw was die familie er niet in geslaagd een mannelijke nakomeling voort te brengen. Toen kwam het kasteel door huwelijksbanden in handen van de Milaanse patriciërsfamilie Arconati Visconti. Paul Arconati-Visconti was een tijdje burgemeester van Brussel en bezat ook het Broodhuis op de Grote Markt. De laatste markiezin Arconati Visconti was een Française, geboren als Marie Peyrat. Zij schonk het domein in 1921 aan de Belgische Staat, die de gebouwen en het park al in 1924 openstelde voor het publiek.

Dankzij de nabijheid van de hoofdstad en zijn mooie ligging is het een toeristische trekpleister voor binnen- en buitenlanders maar mij werd dus nauwelijks een blik op deze pracht gegund.

Vergrijzing slaat toe: paard met pensioen

Al heel snel na de start, in het donker want het was maar goed zeven uur in de morgen, werd ik geconfronteerd met paarden. Dat gebeurde later nog wel want er schijnen veel van die dieren daar in de streek rond te lopen. Het was echter zo dat het wandeltraject doorheen een stoeterij ging. Dat was weliswaar aangeduid maar zo dubbelzinnig dat ik me daarin vergiste en eerst op een dwaalspoor terecht kwam. Toen ik weer tot inkeer was gekomen en me fluks doorheen de stoeterij spoedde schoot daar opeens van boven zo'n halve deur een paardenkop te voorschijn. Mensen, wat hebben die dieren toch een groot hoofd! En kleine hersenen. Indien ik Dick Francis mag geloven. Dat moet wel want die man was in een vorig leven zelf paard. Of jockey, dat wil ik even kwijt zijn. Bij deze confrontatie was het echter zo dat man (moi) en paard ervan schrokken. Het moet zijn dat die dieren sensoren hebben om schrik op te pikken want in een box wat verder begon er een ros vlijtig tegen de wanden van zijn box te bonken. Het galmde in de stilte van de morgen maar blijkbaar was men daar wel wat gewoon want er verscheen niemand om de geëxciteerde knol tot kalmte te manen. Het is hierbij nogmaals bewezen: ik en paarden... het komt nooit goed.

De toegang tot de oude hoeve Hof ter Rammeken

Toen de wandeling al een heel stuk gevorderd was kwam ik voorbij aan een groepje gebouwen dat duidelijk én oud was, én een agrarische doelstelling had. De muren van alvast een der gebouwen stonden redelijk flink uit het lood. En recht waren de gevels ook niet. Het leek wel alsof het gebouw gezet was voordat het schietlood, de waterpas en het richtsnoer waren uitgevonden. Of voordat ze althans tot deze landstreek waren doorgedrongen. Het zag er uit alsof de metselaar zich op zijn stelling niet veel had bewogen en rond zijn buik had gemetseld. Het ging hier om het Hof ter Rammeken. Daar moest je

niet naar raden want dat stond in gekalligrafeerde letters op een bord aan de gevel. Terwijl ik een foto aan het maken was riep een voorbijrijdend fietser me toe: "t Is geklasseerd". Ziezo, wist ik dus ook weer. Met dank aan de anonieme fietser.

De gronden van het Hof ter Rammeken grenzen aan het domein van het kasteel van Gaasbeek. Wat er verder nog gebeurt weet ik niet maar het is alleszins wel een plaats waar paarden wiens rol is uitgespeeld in het openbare paardenleven een rustige oude dag kunnen doorbrengen. Een paardenrusthuis dus. Ook andere vertegenwoordigers van het hippische soort die door een of ander getraumatiseerd of oververmoeid zijn, kunnen hier in retraite gaan voor een tijdje. Een paardenmiddel waarschijnlijk.

Ik dacht dat deze hoeve veel ouder zou zijn maar ze stamt uit de 19^e eeuw. Wat wel al meetelt maar wat toch niet zo vreselijk oud is. In zijn huidige vorm is het complex een semi-gesloten hoeve met gebouwen gegroepeerd rondom een binnenplaats. Er is een imposant boerenhuis. Om het desbetreffende jargon te gebruiken: „*van zes traveeën met twee bouwlagen op een kelderverdieping, afgedekt met een zadeldak (pannen) gemarkeerd door een klokkeruiter*“. Er staat inderdaad zoiets als een klein klokkentorentje op één van de gebouwen.

Geboorte-ooft

Al snel na de start van de wandeling kreeg ik een windmolen in het vizier. Uitbundig verlicht en een eindje van de plaats waar ik me bevond vandaan. Nochtans... het scheen me toe dat er iets niet klopte. Eerst toen ik naar huis reed werd het me duidelijk wat me in het algemene beeld gestoord had. Dat inzicht kwam toen ik aan die bewuste molen voorbijreed. Bij daglicht dit keer. Het was helemaal geen echte molen maar een model op een flink grote schaal. Een houten staakmolen. Heel kunstig gemaakt met alles erop en eraan zodat het er van een afstand bedrieglijk echt kon uitzien. Ik heb overigens nergens hier in de streek zelfs maar een spoor van een windmolen gezien. Misschien waren het indertijd allemaal watermolens die hier gebruikt werden.

Even voorbij deze echte valse windmolen ging het traject van de grote weg af en belandde ik tussen de velden. Om wat verder weer bij diezelfde grote weg weer op te duiken. Daar ontwaarde ik iets wat op het veld van een tuinbouwbedrijf geleek. Met keurig gesnoeide bomen. Hetgeen me wel verwonderde want ik had verder in die streek dergelijke aanplant niet verwacht. Alweer op de terugweg naar huis werd het me duidelijk dat het hier niet om een commerciële vestiging ging maar om een openbaar initiatief. Kijk, het is een tijdlang de mode geweest dat een gemeente voor elke nieuwgeborene een boompje plantte.

Waaruit dus in enkele jaren tijds een bos ontstond. Een zogenaamd „geboortebos“. Een leuk initiatief en bovendien een met heel wat symboolwaarde. Immers, zowel het mensje als de boom begonnen aan hun leven en de hoop werd uitgesproken dat beiden het goed zouden maken. Maar hier (was het nog Elingen of reeds Pepingen?) gaat het nog verder want de aangeplante bomen zijn fruitbomen! Het is dus een geboorteboomgaard. Sympathiek want behalve dat die bomen tot wasdom komen, dragen ze ook vruchten. Hetgeen hopelijk van de mens die met die boom gelieerd is ook kan gezegd worden.

Boerentram

Het was nog altijd goed donker toen ik aan iets passeerde wat er voor mij uitzag als een onbelangrijke bakstenen ruïne. Er staan hier in de streek nogal wat bouwvallen, is me opgevallen. Het was maar goed dat er een duidelijk leesbare plaat was op aangebracht. Die vertelde dat het hier ging om iets uit de industriële archeologie. De laatste resten van een brug over de Kamstraat waar vroeger de tram van Leerbeek naar Halle over reed. Die tramlijn werd in gebruik genomen in 1906. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd de tramlijn opgebroken en in 1921 werd ze heropend. Ook tijdens de Tweede Wereldoorlog viel het spoor dezelfde behandeling te beurt als tijdens de Grote Oorlog. In 1949 werd de lijn heropend en in 1966 ging ze uiteindelijk definitief ter ziele.

In een tijd dat er maar weinig privé-vervoer bestond, haalde de tram het Pajottenland uit een zeker isolement. De tram diende namelijk voor allerlei zaken: het vervoer van land- en

Een erg duister beeld van het overblijfsel van de brug over de Kamstraat.

tuinbouwprodukten naar de markten van de steden en natuurlijk ook voor personenvervoer. Het leverde de tram uit het Pajottenland de bijnaam „Boerentram“ op. Pende-laars en studenten konden met dit vervoermiddel gemakkelijk Brussel bereiken. Bovendien was er op de noord-zuid-as een aansluiting in Edingen (Edinghien) met de trein naar de Borinage. Die vervoerde dan weer de zogenaamde „fossemannen“, de mijnwerkers. En langs deze spoorlijn werden ook de kolen afgevoerd uit de mijnstreek. Op zondagen kwamen de Brusselaars met die tram naar het platteland.

Speurend in een wandelgids van de „Touring Club de Belgique“. Vooral tussen de twee wereldoorlogen waren de tramlijnen van groot economisch belang voor het Pajottenland.

Het is verleden tijd. Trams rijden er al lang niet meer. Na de Tweede Wereldoorlog kregen ze in toenemende mate concurrentie door betere wegen en daardoor het stijgend succes van de auto. Trams werden geleidelijk aan vervangen door autobussen.

Een beek. Maar welke. Sterk meanderend en snelstromend

Zou men zich ergeren om een beekje meer?

Wanneer we niet een wei werden ingejaagd gebeurde het wel dat we toch op niet gebaand terrein terecht kwamen. Waar een vrij onduidelijk uitgezet traject gevolgd werd. Met een licht hart en zware schoenen omarmden wij het avontuur van slecht begaanbaar terrein en verborgen wateraders. Waar het water wel duidelijk zichtbaar was ging het meestal om een beek. Onveranderlijk sterk meanderend en snelstromend. Tot mijn spijt kan ik die waterlopen niet benoemen want het kaartmateriaal waarover ik beschik geeft slechts heel karig aanwijzingen over de naam van kleinere waterlopen. Het is ook geen wonder dat ik in verwarring raakte want er lopen hier nogal wat beken en beekjes door het landschap. Waar het wel duidelijk gemaakt werd om welke stroom het ging was bij de Zuunbeek. Bij het betreden van het natuurgebied Volsembroek had Natuurpunt een bord geplaatst om de wandelaar duidelijk te maken wat er hier te zien was. De Zuunbeek... ooit al van gehoord? Ik niet. Het blijkt een zijriviertje van de Zenne te zijn en het behoort tot het stroomgebied van de Schelde. Het is me ondertussen wel duidelijk geworden dat het stroomgebied van die laatste rivier wel heel erg uitgestrekt is. De Zuunbeek ontspringt op een hoogte van ongeveer 70 meter in Kester. Ze heet daar nog niet

De Zuunbeek in het Volsembroek. Verdacht recht voor een natuurlijk verloop.

zo maar wel Bruggeplasbeek. Vervolgens stroomt ze door de gemeente Pepingen. Nu even opletten want die beek stroomt daar niet alleen, ze vloeit her en der ook samen met

andere waterloopjes. In Pepingen heeft de Zuunbeek nóg een andere naam. Tot ze samenvloeit met de Karenbergbeek (of Bosbeek) spreekt men daar van de Beringenbeek. Nadien stroomt ze door Oudenaken, waar ze op de linkeroever haar voornaamste zijwaterloop, de Molenbeek, ontvangt. Daarna stroomt de Zuunbeek door Sint-Pieters-Leeuw, waar ze ter hoogte van de gemeentegrens met Drogenbos in de Zenne uitmondt op een hoogte van 25 m. Het hoogteverschil tussen bron en monding van 45 meter is duidelijk te zien aan de snelheid waarmee het water vliedt. De totale lengte van de Zuunbeek is ongeveer 19 km.

In Sint Pieters Leeuw loopt de Zuunbeek langs het natuurgebied Zuunvallei. De mens heeft ook hier ingegrepen door hier en daar een meander van de beek af te snijden. Die liggen daar nu natuur te wezen.

Zoals reeds gezegd betrad ik de Zuunvallei langs een smal poortje om in het Volsembroek terecht te komen. Dat ligt op de linkeroever van de Zuunbeek. Even voordien was ik aan een flinke plas gepasseerd. Dat was dan de wachtkom van Volsem.

Het woorddeel „broek“ duidt er dus al op dat het hier om een moerassig gebied gaat. Tijdens de winter komt het grotendeels onder water te staan. Hetgeen overigens nog zichtbaar was. En voelbaar aan de zompige ondergrond. Verder zijn er ook nog wat weiden. Zoals op wel meer plaatsen is gebeurd worden hier Schotse hooglandrunderen (Galloways) ingezet voor een ecologisch beheer. In de lente en de zomer grazen die beesten hier extensief. Ze zijn niet vies van ruig gewas en ze zijn bestand tegen ruwe omstandigheden. Uiteraard komen hier ook vele vogels voor. Evenals allerlei gewas dat in een moerasomgeving zich thuis voelt.

Oude adel

Verbonden met de Zuunbeek is Oudenaken. Een plaatsnaam die de wat doffe glans uitstraalt van oude adel. Een beetje verpauperd maar toch nog met een zekere grandeur. He-las, mijn gevoel bedroog me alweer want Oudenaken heeft historisch weinig te betekenen gehad. Het ligt daar stilletjes op de grens met Pepingen, Halle en Lennik.

Oudenaken was meestal een persoonlijk leen voor iemand van de heer van Gaasbeek. In de boeken staat Oudenaken beschreven als: bestaande uit een slot en een weide, dichtbij een brug over de Zuunbeek. Niet bepaald iets dat vanzelfsprekend wordt meegeteld. Maar vergeten is het ook niet. Op de gevel van een oud gebouw trof ik enkele gedichten. Waaronder eentje in het Spaans!

Het Spaanse gedicht. De Nederlandse vertaling is om verschillende redenen wat makkelijker leesbaar

Verder is het meest opvallende gebouw in het plaatsje wel de kerk. Die, alweer, bijzonder groot is. En bijzonder dicht op deze zondag, zo kon ik vaststellen. Het gaat bepaald niet goed met de geloofsbeleving in onze contreien. De parochiekerk is gewijd aan Sint-Pieter in Banden. Kenmerkend is de groene muts die de toren heeft. Een bekleding in koper die nog de gelegenheid heeft gehad om kopergroen te ontwikkelen. Tegenwoordig wordt koper, blootgesteld aan de lucht en de regen, gewoon zwart. Een gevolg van wat er zoal in de lucht rondzweeft. De zure regen is al een tijdje uit de picture. Wat nog niet betekent dat het probleem vanzelf is weggegaan. Iets wat problemen overigens zelden doen.

Op het grondgebied van de Oudenaken zijn nog enkele gehuchten te vinden met een soms wat merkwaardige

naam waarvoor ik geen verklaring heb gevonden. Namelijk: Baasberg, Hazenveld, Pelikaanberg en Schamelbeek.

Een erg oude, erg mishandelde wegwijzer.

De Sint van Berchem

In Oudenaken trof ik een zeer oude wegwijzer. Die had blijkbaar nogal te lijden gehad maar toch was het nog redelijk duidelijk waar hij naartoe wees. Wat me daarbij direct opviel was de plaatsnaam Sint-Laureins-Berchem. Sint-Laureins ken ik als een gemeente in het Meetjesland en ik was er me niet van bewust dat die heilige ook hier met een dorpsnaam werd bedacht. En Berchem? Tja, dat is toch ergens in Antwerpen, niet? Maar de combinatie van de twee is duidelijk erg Pajottenland.

Sint-Laureins-Berchem is een klein landelijk woondorp. Ze doen hier in de streek duidelijk niet aan grote centra. Het ligt in het westen van de fusiegemeente Sint-Pieters-Leeuw. Buiten de dorpskom en de lintbebouwing langs de weg van Vlezenbeek naar Halle, die ten oosten van de dorpskom loopt, is het dorp nog vrij agrarisch.

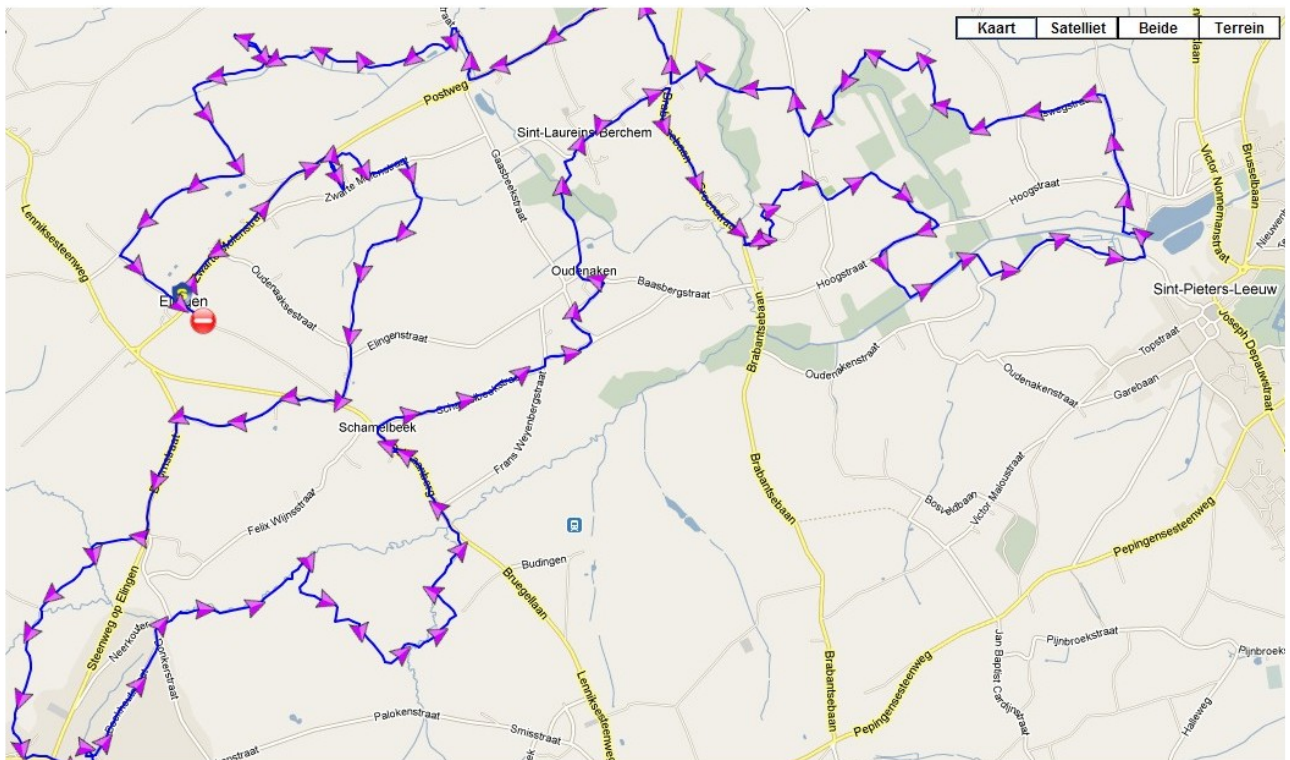
Einde van het avontuur

Ik was eigenlijk wel blij om de bakstenen kerktoren van Elingen te zien opduiken tussen de heuvels. En de honderden meter lange rijen geparkeerde auto's. Dat kondigde namelijk het einde aan van deze tocht. Het slijkspringen had nogal wat van me geëist en dat voelde ik iets te nadrukkelijk om nog echt aangenaam te zijn.

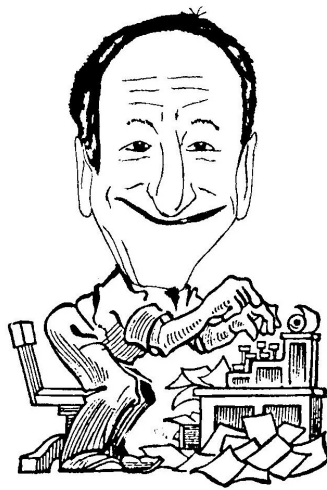
Ik kom nog wel eens terug naar deze streek voor een wandeling. Maar dan liefst één die wat minder op een „avontuurlijke“ leest is geschoeid. Als de lente komt in 't land... Misschien.

De haast monumentale kerk met de groene muts in Oudenaken .

De track van deze wandeling. Alles bij elkaar heb ik iets meer dan 28 kilometer gelopen. De dwaalwegen inbegrepen.

© 2011 Michel Christiaens